X. évfolyam. Arad, 1895. Január 29. Kedd. 24-ik szám.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint. Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 hóra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 hóra 1 frt 20 kr.
HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:
ARADI NYOMDARÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)
Telefon-szám: 151.

A belügyminiszter programmja.

Budapest, január 28.

Magyarország uj belügyminisztere Perczel Dezső tegnap Bonyhádon választói körében beszámolót tartott, mely egyuttal programmbeszédje is volt. A belügyi költségvetés letárgyaltatván, a miniszternek nem lett volna egyhamar alkalma, hogy terveit a nyilvánosság előtt bővebben fejtegesse, ezért felhasználta ezt a kinálkozó pillanatot, hogy elmondja mindazt, mit a jövőre nézve tervel, vagy szándékozik megtenni.

Az a határozott, biztos, tiszta és józan hang, mely a belügyminiszter beszédéből rögtön szembe tünik, bizonyára csak azokat lepte meg, kik eddigelé az ő müködését vagy nem kisérték méltányos figyelemmel, vagy pedig az elfogultság szemüvegén keresztül nézték azt.

*

Perczel Dezső belügyminiszter programmbeszédjéről Budapestről az alábbi tudósitást veszszük:

A bonyhádi szabadelvüpárt az „Oroszlán" vendéglő nagytermében tartotta értekezletét, melyre Bonyhádról és vidékéről mintegy 1000 választó jelent meg, Döry Dénes kir. tanácsos, pártelnök nyitotta meg az értekezletet.

A jelenlevők lelkesült éljenzése közepette ujra Perczel Dezsőt jelöli.

Az értekezlet küldöttséget menesztett a jelölthöz. Lelkesült éljenzés hangzott fel a teremben. A miniszter alig győzte megszoritani a felé nyujtott kezeket. Mikor az asztalfőnél helyet foglalt, Moldoványi István dr. szép üdvözlő beszédet intézett a képviselőjelölthöz.

A belügyminiszter programmja.

Az éljenzés lecsillapultával Perczel Dezső belügyminiszter a jelenlevők nagy figyelme közepette kezdette meg beszédjét melyet az alábbi bő kivonatban adunk.

Mindenekelőtt megköszönte a választók bizalmát s kijelentette, hogy a jelöltséget ujból elfogadja. Aztán igy folytatta:

Annál nagyobb öröm tölti el e perczben keblemet, mert önöknek ezen már többször ismétlődő bizalmában nemcsak eddigi politikai magatartásomnak helyeslését és ékesen szóló bizonyitékát látom, hanem azt hiszem, jogosan tekinthetem ezt, elfoglalt állásomnál fogva, az összkormány iránti bizalom kifejezésének is (Élénk helyeslés), miután e kerület választóinak legnagyobb részével oly sürü összeköttetésben álliani szerencsés vagyok, hogy nemcsak elveimet, de az azokra vonatkozó kisebb részleteket is mindenki ismerheti. Azon körülménynél fogva, hogy a kormány elnöke által folyó hó 19-én a képviselőházban elmondott programm természetesen az enyim is, azt hiszem, felmentve érezhetném magamat az alól, hogy önöket a képviselőjelöltekre nézve ilyen alkalommal kötelező programmbeszéd tartásával fáraszszam, (Ugy van!) mindazonáltal kellemes kötelességet vélek teljesiteni ezuttal, hogyha választóim előtt ez alkalommal, ugy általánosságban a kormány által maga elé tüzött feladatokról, valamint specializiter az én hatáskörömet különösen illető kérdésekre nézve egyet-mást elmondhatok és önöket, kik erre jogosultsággal birnak, tájékoztatom. (Halljuk! Halljuk!)

Azt hiszem, nem is várhatunk mást és ezért felesleges is nyomatékkal hangsulyoznom, hogy az uj kormánynak két sarkalatos alapfeltétele van. (Helyeslés. Halljuk!) Az egyik az 1867. évi 12. t.-czikben lefektetett közjogi kiegyezésnek változatlan és határozott fentartása (Élénk helyeslés); ennek bármely oldalról jövő akár szükitése, akár tágitása iránt való törekvés elleni megvédése. (Élénk helyeslés.)

A másik alapelv az, hogy a kormány határozottan liberális értelemben kiván eljárni. (Élénk helyeslés.) Erre nézve elég utalni arra, a mit Bánffy Dezső báró kormányelnök ur elmondott és határozott meggyőződésem, hogy Magyarországot másképen mint egészen szabadelvü irányban kormányozni lehetetlen. (Ugy van!)

Ezeken tul két főfeladat az, melynek megoldására a kormány vállalkozott. (Halljuk! Halljuk!)

Az egyházpolitikáról.

Az egyik, hogy az immár törvénynyé vált egyházpolitikai három kérdésnek, a melyek, mint jól tudják, a lefolyt évnek három utolsó szentesitett törvényeiként jelentek meg törvénytárunkban, végrehajtását eszközöljük. Élénk helyeslés.) Ezeket végrehajtani a kormány kötelességének tartja és végre is fogja hajtani. (Élénk helyeslés) még pedig azon határidőben, a mint azta törvény követeli. (Élénk helyeslés.)

Az állami anyakönyvek.

Minthogy pedig az állami anyakönyvekről szóló törvény végrehajtása a belügyminiszter feladatát képezi, e tekintetben akképen szándékozom eljárni, hogy az anyakönyvi kerületek megállapitása, elnevezése és a székhelynek kitüzése már az év első felében megtörténjék, hogy az anyakönyvvezetők ugy neveztessenek ki, hogy 1895. szeptember elsején az állami anyakönyvek vezetését az egész országban megkezdhessék. (Élénk helyeslés.)

Csak egyet kivánok itt megjegyezni, hogy anyakönyvek vezetésére a tanitói elemet tartom alkalmasnak, a hazánk bizonyos vidékein fenforgó sepcziális viszonyoknál fogva nélkülözhetlennek tartom, hogy már is, működésemnek kezdetén indittatva érezzem magamat arra, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszternek megkérjem, hogy az 1869-iki törvény azon rendelkezése, hogy a tanitó közhivatalt nem viselhet, akkép interpretáltassék, hogy az anyakönyvvezetői megbizatásnak ez akadályul ne szolgáljon. (Élénk helyeslés); nincsen kétségem az iránt, hogy ehhez a vallás és közoktatásügyi miniszter hozzá is fog járulni.

A polgári házasság.

A másik nagy fontosságu törvény, bár nem tartozik hatáskörömbe: a kötelező polgári házasságról szóló (Halljuk). E törvény végrehajtását a törvény deczember havában rendeli, ennélfogva az illető szakminiszter által meg lesznek téve az előleges intézkedések, hogy az már deczemberben végre is legyen hajtva. (Élénk éljenzés.) Természetes azonban, hogy ez nem történhetik meg előbb, mig az állami anyakönyvek behozva nincsenek (Ugy van!) ez a magyarázata annak, hogy miért tartom én elkerülhetlennek, hogy az állami anyakönyvek már készen legyenek és az anyakönyvvezetők müködjenek. (Helyeslés.)

A végrehajtás módazatait illetőleg azt hiszem, hogy a kormány minden igaz honfinak csak elismerésére számithat, midőn az eljárási módra nézve azt tüzte ki czélul, hogy ez akképen történjék, hogy a kedélyek, a melyek izgalomba hozattak, lecsilapittassanak és az általános megnyugvás a végrehajtás közben és azután minél inkább eléressék vagy minél inkább megközelittessék! (Élénk éljenzés.)

A másik két javaslatról.

Itt még ki kell jelentenem, hogy az egyházpolitikai kérdések azok kettejére nézve, a melyek a vallás szabad gyakorlatáról és a zsidóvallás reczepcziójáról szólnak és még csak mint javaslatok fekszenek a törvényhozás előtt, a kormánynak határozott álláspontja az, hogy azokat az elvekre nézve feltétlenül fenntartja. (Élénk helyeslés.) Azonban a szerkezethez és szavakhoz nem ragaszkodik (Élénk helyeslés.) mert a főczél az, hogy ezen elvek törvényny váljanak és hogy ezek mint szentesitett törvények minél előbb törvénykönyvbe beiktattassanak. (Hosszas helyeslés.)

A közigazgatási reformok.

Ezek után áttérhetek azon másik fő feladatra, a mely a kormányra vár s a mely az első kormányoktól reánk örökséget képez, értem a közigazgatási reformnak országszerte érdeklődést keltett nagyfontosságu kérdését. Ezek közül csak a közigazgatási biróságokról szóló javaslat az, a melyet a törvény rendelkezéséhez képest eddig nemcsak a ház elé terjesztett, hanem a Háznak e czélra kiküldött szakbizottsága által le is tárgyaltatott. Erre nézve a kormánynak az képezi feladatát, hogy az még a folyó ülésszak nyári szünete előtt a törvényhozás által letárgyaltassék és lehetőleg törvényerőre emeltessék. (Élénk helyeslés.)

E törvényjavaslat, a mint tudjuk, egyike azoknak, a melyek megnyugtatást nyujtanak mindenkinek arra nézve, hogy jövőre ugy egyesek, mint testületek nagyobb jogvédelemre és jogbiztonságra tarthassanak számot. (Élénk helyeslés.) Azt hiszem, hogy ennek törvényerőre való emelésénél számithat a kormány a képviselőházban nemcsak a szabadelvü párt szavazatára, hanem pártkülönbség nélkül az elfogulatlanul gondolkozók legnagyobb részére (Helyeslés) nincs is kétségem az iránt, hogy a kormánynak nyári szünet előtt sikerülni fog ezt törzényerőre emelni. (Helyeslés.) Ami már most az 1891-ik törvényben kimondott utasitás többi részeit illeti, ebben a tekintetben be kell vallanom, nem nagyon haladt előbbre a dolog.

A mostani belügyi kormányra hárul tehát a feladat, hogy az 1891-ben kapott utasitásnak eleget tegyen. E kérdésre nézve az én felfogásom az, hogy az a vita, a mely leginkább a körül forgott, hogy hol kezdessék a reform, felülről lefelé vagy alulról felfelé, a vármegyéken-e, ugy a mint azt Szapáry grót kezdeményezte, vagy pedig megforditva a községek szervezetén, meglehetősen irrelevans és minden gyakorlati haszon nélkül való.

Tökéletesen mindegy, hogy hol kezdjük a reformot, (Ugy van!) a fő az, hogy meg kell

csinálni, még pedig jól, (Ugy van!) ami szerintem csak ugy lehetséges, hogyha e javaslatok nem külön, hanem együtt bocsájtatnak a törvényhozás itélete alá, hogy mindjárt az első alkalommal teljes képet nyujtson a reformnak egészéről, (Élénk helyeslés) hiszen e kérdések annyira kapcsolatosak és oly sürüen nyulnak e gépezetnek fogai egymásba, hogy teljesen lehetetlen ezeket egymástól elkülönitve bocsájtani birálat alá. (Élénk helyeslés.)

A vármegyék rendezése.

En egyidejüleg fogom elkésziteni s a nyilvánosság elé bocsájtani ugy a vármegyei szervezetről, mint a községek rendezéséről szóló törvényjavaslatot. (Elenk helyeslés) az előbbibe foglalván bele az adott utasitásnak, de a dolog természetének is megfelelőleg, az önkormányzatról, mely attól elválaszthatlan és a közigazgatási bizottságokról szólót. (Élénk helyeslés.)

Ezek mellett amire ugyan a megbizatás nem terjed ki, de a mire a logikai nexus parancsa kényszerit, előfogom terjeszteni a városok rendezéséről szóló javaslatot és hogy ezeket az ügyeket nem hatalmának növelése szempontjából akarja létesiteni, az államositást pedig nem a kormány omnimentiájának megteremtéséért: be fogom nyujtani a sokat sürgetett garanciális javaslatot, a fegyelmi eljárásról szólót. (Elénk, hosszas helyeslés.)

A vármegyék kérdésénél, azok előtt, akik ismernek teljesen fölösleges, hogy védjem magamat azon támadások ellen amelyeknek kitéve voltam 1891-ben, midőn velem, mint az akkori javaslat előadójával szemben azt hangoztatták, hogy én ellenséges indulattal viseltem a vármegyék iránt.

Mindenki tudja azt a t. polgártársaim, hogy menynyire vagyok összeforrva a megyével; hisz én a megyében nőttem fel és ha elfogult lennék, kétségtelenül inkább a vármegye mellett, mint az ellen lehetnék elfogulva. (Eljenzés.) Hogyha én nem a higgadt, nyugodt megfontolás hideg birálatának üvegén át nézném a dolgot, hanem szivem és kedélyem sugallatát követhetném, hogy csak a vármegye mellett lehetnék elfogult. (Ugy van.) De ezzel nem jó szolgálatot tennék; mert, hogy a vármegyéknek államositása csakugyan szükséges, ezt már elődeink, kik s magyar parlamentárizmust megteremtették, már 1848-ban belláttak és törvénybe igtatták, (Igaz! Ugy van!) Hisz tudjuk, hogy már 1848-ban törvénybe utasitották a kormányt arra, hogy a vármegyék szerkezetének a parlamentáris kormányzással való összhangba hozatala iránt törvényjavaslatot készitsem. A mióta tehát csak a parlamentárizmus fennáll, lépten-nyomon láttuk azt, hogy ők egészen helyesen itélték meg a dolgok állását, midőn kimondották, hogy a két intézményt egymással összhangba kell hozni és 1864 óta a törvényhozásnak folytonosan az képezte feladatát, hogy ezen összhangot, ha nem is rendszeres, de a szükségleteknek megfelelő időleges egyes intézkedésekkel elősegitse és megközelitse. (Ugy van!)

Amde láttuk azt, hogy ez sikerhez nem vezetett s ezért ma már kivéve a municipalistákat, akiknél, azt hiszem nagyobb szerepe van a szivnek és a vármegyék iránti régi lelkesedésnek, mint a higgadt megfontolásnak, az egész közvélemény a vármegyék államositása mellett foglal állást. (Ugy van.) A midőn azonban én határozottan kivánatosnak és szükségesnek tartom a vármegyéknek államositását, ezzel egyidejüleg ép oly szükségesnek, ép ugy kivánatosnak jelzem az egészséges életerős vármegyei önkormányzati élet létesitését is. (Éljenzés.) E téren az a mi tapasztalatunk és ezzel általánosan tudvalevő dolgot mondok, hogy nálunk jelenleg önkormányzati életről beszélni is alig lehet. (Ugy van!) Mert hiszen mindnyájan tudjuk, hogy nálunk az önkormányzat miből áll, hogy a megyének, nem mondom minden fontosabb — mert ezekre nézve kétségtelenül kivánatos — de csaknem minden aprólékos dolga felsőbb jóváhagyást igényel, hogy a megyében a főispánnak és minden érdekeltnek minden kérdésben bárminő természetü legyen is az, felebbezési joga van, minélfogva csaknem minden egyes kérdés a szakminiszter elé megy, ami azt eredményezi, hogy a megye határoz, de a miniszter dönt. (Igaz! Ugy van!)

Ez a helyzet uraim, tovább igy nem maradhat, az az állapot, melyet teremteni szándékozunk, az önkormányzatnak válik javára. (Ugy van.

A harmadik kérdésre nézve, hogy miképen létesitsük az önkormányzatot, hogy miképen állapitsuk meg ennek hatáskörét és fogalmaknak határait: határozottan az a véleményem, hogy adjuk meg az önkormányzatnak amire szüksége van, de ne adjunk neki semmivel se többet, (Ugy van!) adjunk neki annyit, amennyit elviselni képes, de ne terheljük tul, (Helyeslés) nehogy mindjárt kezdetben arról legyünk kénytelenek meggyőződni, hogy nem eléggé erős faktorokkal számoltunk, (Ugy van!) Ezért az a széndéka a kormánynak, hogy a törvényjavaslatnak ezt a részét akképen állapitsa meg, miszerint abban egy életképes és valódi tartalommal biró önkormányzat alapjait rakja le. (Élénk helyeslés.)

A fegyelmi eljárás.

Ami azt illeti, hogy egyidejüleg kivánom a vármegyék rendezéséről, a városokról és a községekről szóló törvényjavaslattal a fegyelmi eljárásokról szóló javaslatot is előterjeszteni, ez azért történik, mert az egyike azoknak a garanciális javaslatoknak, amelyeknek a megalkotása nélkül az akkori ellenzékből még azok sem akartak az államositás törvényre emeléséhez hozzájárulni, akik különben az államositás elvét pártolták.

Ennek részletezésében azonban ma nem kivánok belebocsátkozni, de egyet már most kell hangsulyoznom és ez az (Halljuk! Halljuk!), hogy szükségesnek tartom a magam részéről, hogy a fegyelmi eljárás akként szabályoztassék, hogy a fegyelmi büntetések legsulyosbika, a hivatalvesztés, a hivatalból való elmozditást végső fokon nem a miniszter, hanem egy teljes, a függetlenség minden attributumával felruházott biróság mondja ki. (Hosszas helyeslés.)

Földmivelésügy.

A kormánynak nem szorosan a belügyi tárczáját illető müködési köréből a mai viszonyok között kétségtelenül a földmivelésügyi minisztérium resortjában levő közgazdasági kérdések válnak ki. (Halljuk! Halljuk!)

Ezekre nézve a kormány határozottan feladatai közé sorolja, hogy a jelenlegi tagadhatatlanul sulyos közgazdasági viszonyokból való kibontakozásra mindent ami hatáskörébe áll, megtegyen (Elénk helyeslés), és minél előbb életbe léptessen; (Helyeslés) természetfelettit azonban nem tehet s ezt nem is kivánhatja senki; azért azok, a kik a gabona árának jelenlegi hanyatlását egyedül a volt kormány mulasztásának tulajdonitják, vagy azt hiszik, hogy a kormánynak módjában lett volna oda hatni, hogy a gabona árát csak öt vagy tiz krajczárral is emelje, szintén tudják hogy ezzel olyasmit állitanak, ami nem igazolható. (Ugy van!) A kormány határozottan óhajtja, hogy a philoxera által tönkretett szőlők reconstructiója minél előbb oly törvényhozási intézkedésekkel tétessék lehetővé s mozdittassék elő, amelyek az eddigi kisérletek által nyujtott tapasztalatok szerint a kérdések megoldására a legalkalmasabbak. (Elénk helyeslés.) A kellő pénzeszközök rendelkezésre bocsátása iránt a pénzügyminiszterrel az egyetértés és a megállapodás máris létrejött és azt hiszem, hogy már legközelebb értesülni fognak azon tanácskozásokról, amelyek az erre vonatkozó törvényjavaslatok előkészitése czéljából módosittattak. (Helyeslés.)

A kormány általános programmjában ezeken felül felvétetett még az állatbiztositás ügye és pedig mint olyan, a mely közvetlenül a szőlő rekonstruktiójáról szóló törvényjavaslatok után tüzetik napirendre, (Elénk helyeslés) és itt jeleznem kell, hogy épen azért, mert e kérdést a kormány nagyfontosságunak tartja, ugy kivánjuk azt előkésziteni, hogy ez minden tekintetben megfeleljen a várakozásnak. (Eljenzés.) Ezért szükségesnek tartjuk, hogy ezen törvényhozási alkotás előtt a mezőgazdasági statisztikáról szóló törvény készitessék el és ez évben terjesztessék a törvényhozás elé, (Helyeslés) ezután azonnal az állatbiztositás vétessék elő. (Elénk helyeslés.)

Pénzügyek.

A pénzügyek terén a kormánynak azt a feladatát, hogy a nem könnyen és nem csekély áldozatokkal pár év óta létrehozott egyensulyt a háztartásban és az ez által megállapitott hitelképességet teljes mértékben fentartsa, (Élénk helyeslés.) hogy a volt kormány nagynevü elnökétől, Wekerle Sándortól (Elénk éljenzés.) örökségkép átvett és az egyes adók reformjára vonatkozólag megindított munkálatokat folytassa, befejezze és az előmunkálatok bevégzése után a törvényhozás által megoldásra juttassa, (Elénk helyeslés.) hogy a valuta rendezése iránt megkezdett müveleteket azon az alapon, azon fonalak felvételével, amint az eddig is történt, felvegye, és a viszonyok által engedett lehetőség szerint a czél eléréséhez közelebb vigye. (Hosszas éljenzés.)

Igazságügy.

Az igazságügyi tárca keretében a kormány teljesen azon az alapon áll, melyet a lelépett igazságügyi miniszter foglalt el, kinek törvényjavaslatát a kormány és utóda átvette ugy, a mint vannak. (Helyeslés.)

*

Beszédét igy végezte a miniszter:

Ne hagyják még oly hangzatos jelszavaktól sem eltántorittatni magukat, hanem tartsák fenn a mai jó egyetértést a jövőre is. (Hosszas éljenzés.) Ez alapon és ily értelemben szivem legmélyéből köszönöm az önök által felém nyujtott bizalmat. (Hosszas éljenzés.)

Ezután Döry Dénes pártelnök a szabadelvüpárt hiveit egyetértésre és kitartásra buzditja, mire a megjelentek Perczel Dezső éltetésével eloszlottak.

BELFÖLD.

A förendek és az egyházpolitika. A képviselőház szombati ülésén — mint a P. N. irja — Kovács Albert szemére vetette Wlassics kultuszminiszternek, hogy a kormány kompromisszumot kötött a förendekkel a még tárgyalásra váró egyházpolitikai javaslatok dolgában s hajlandónak mutatkozik arra, hogy a hátralevő javaslatok egyikéből kihagyja a felekezeten kivül állás megengedését, a másikból pedig a zsidó vallásra való áttérést. A kultuszminiszter közbekiáltotta, hogy „Nem ugy van!“ s mi is ugy tudjuk, hogy ilyen kompromiszumról szó sem volt soha a kormány és a förendi ellenzék között. A kormány mindössze csak arra hajlandó, hogy a felekezeten kivül állók jogviszonyait rendeleti uton szabályzza. A reczepczionális törvényjavaslatnak azonban minden betüjéhez ragaszkodik s eltökelt szándéka, hogy e javaslatot a képviselőház utján annyiszor küldi vissza a förendiháznak, ahányszor csak elveti.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósitása. —

Budapest, január 28.

Kezdete délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Eszterházy, Josipovich Imre és Papp Elek.

A kormány részéről jelen vannak: Wlassics Gyula, Josipovich és Lukács László miniszterek.

Hitelesitették a mult ülés jegyzőkönyvét.

Az ülés végén **Lukács** László pénzügyminiszter javaslatot terjeszt elő az indemnitynek április végéig való meghosszabbitásáról.

A kultuszbudgethez szólott

Saághy Gyula, és a párbér járulékok rendezését követeli. Sürgeti a népiskolákban az állami szempontok erélyesebb érvényesitését. A középiskolákban a latin nyelv hatásosabb oktatását, a harmadik egyetem felállitását és a budapesti egyetem központi épületének felrepitését. A költségvetést elfogadja.

Kammerer Ernő a tapasztalás szükségét hangsulyozza, tekintettel a müvészi iparra. A technologiai tanfolyam kibővitését és ilyen tanfolyamok minél több városban való felállitását követeli. Ezután hosszabban kifejti ezeknek az intézményeknek közgazdasági jelentőségét. A müiparra sehol sincs olyan kedvező talaj mint nálunk, hol minden kis falunak meg van a maga naturális müvésze. Ezeket az erőket kell fejleszteni.

Végül **Hock** János kritizálta Wlassics programmját, mire Wlassics tetszés között élesen felelt.

IDŐJÁRAS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 759.0 milliméter, délután 2 órakor 756.0 milliméter. **Hőmérsék:** reggel 7 órakor C° — 5.6, délután 2 órakor C° — 3.8. **Szél iránya és ereje:** reggel 7 órakor EN. 4. délután 2 órakor E. 3. **Felhőzet:** reggel borult, délután borult. **Csapadék az utóbbi 24 órában:** hóhullás.

Bálterem fából.

— A közigazgatási bizottság rendkivüli ülése. —

Arad, január 28.

Arad város közigazgatási bizottsága tegnap rendkivüli ülést tartott, a melyen Fábián László főispán elnöklete alatt jelen voltak: Salacz Gyula polgármester, Institóris Kálmán, Varjassy Arpád, Posgai Lajos dr., Urbányi Béla, Parecz György dr., Perger János, Hász Sándor, Vizer Péter, Krausz József, Péterffy Antal, Szilágyi Ede dr, Marschall Lajos, Tarjányi Vilmos dr., Szalay Antal, Pálffy József, Schuszter Illés dr.

Weszely István aradi háztulajdonos folyamodott, hogy egy fából készitett termet épittethessen tánczhelyiségnek.

A tüzoltó főparancsnok, mivel az épület már megkezdve volt, annak felépitését véleményezi, de a petroleumvilágitás, s a dohányzás megengedésének mellőzésével.

A szomszédban lakók kérvényt adtak be, első sorban közerkölcsiségi, másodsorban tüzbiztonsági szempontból az épitkezés ellen, melyre mindezideig a tanács hivatalosan engedélyt nem adott.

A tanács erre a már felépitett helyiség lebontását rendelte el, s a főkapitányt utasitotta az engedély nélküli épités alapján az eljárás folyamatba tételére.

Ez ellen felebbezett Weszely István aradi lakós a közigazgatási bizottsághoz, mely tegnap határozott ez ügyben.

Miután kiderült, hogy a felebbezők aláirásának nagy része hamisitva van, mivel továbbá az aláirók egyrésze visszavonta az aláirást, a közigazgatási bizottság az épitési engedélyt Weszely Istvánnak megadta.

A Kölcsey-egyesület közgyülése.

Arad, január 27.

Vasárnap délelőtt tartotta Arad város kulturegyesülete évi közgyülését a tagok élénk részvétele mellett.

A tartalmas tárgysorozatnak mindenesetre legérdekesebb pontja Abray Lajos azon előterjesztése, miszerint a felolvasó estélyeken a felolvasásra szánt irodalmi munkák pályázat, még pedig országos érdekü pályázat utján szereztessenek meg.

Az előterjesztést magáévá is tette a közgyülés és hozott is erre vonatkozólag határozatot.

A közgyülés részletes lefolyásáról a referádánk a következő:

Az aradi Kölcsey-egyesület évi közgyülését a városház tanácstermében vasárnap délelőtt tartotta. Varjassy Arpád elnöklete mellett jelen voltak: dr. Sallay Béla, Boros Vida, Lendvai Sándor, Somogyi Gyula, Laukó Albert, Decsy Géza, Kilényi János, Krispin József, Abray Lajos, Weidenfeld Lajos, Pekár Károly, Steinitzer Pál, Brankovics György, Szöllőssy Károly, dr. Pozsgay Lajos, Haszlinger Ferencz, Jiraszek Lajos, Millig József, Bonts Aurél, Urbányi Béla, Szilárd Emil, Gellényi Ernő, Isztray Géza stb.

Varjassy Arpád megnyitója után tudomásul vették a hirlapokban már megjelent titkári jelentést és költségvetést.

Abray Lajos előterjesztette ezután a felolvasási irodalmi munkák ügyében megtett pályázati inditványát. Inditványozó az összeg nagyobb részét Aradváros nemes szivü közönségétől reméli beszerezni. Egy-egy pályamunkára 100—200 frtot tüznek ki. A pályázat bedig országos érdekü legyen.

Boros Vida nem csak a pályanyertes munkákat óhajtaná dijaztatni, hanem egyes felkért irók munkáit is.

Abray Lajos hozzászólása után az idei felolvasási czyklus jövedelméből száz frtot határozott a közgyülés már a legközelebbi felolvasási czyklusra az első pályázatra kitüzni. De csak irodalmi munkákra.

Varjassy Arpád mindakét száz forintot is hajlandó volna e czélra forditani.

Laukó Albert pénzügyi szempontból egyelőre csak száz forint mellett érvel.

Somogyi Gyula inditványozza ezután, hogy az irodalmi szakosztály jövőre nézve inkább a tudományos felolvasásokat kisértse meg. A közreműködött műkedvelőknek a közgyülés fejezze ki jegyzőkönyvi köszönetét. A mi a pályadijakat illeti, a két 200 frtos pályadij kitüzését hozza javaslatba.

Abray Lajos, Brankovics György, Somogyi Gyula, Boros Vida és többek hozzászólása után elhatározták, hogy csak száz forint pályadijat tüznek ki az első irodalmi munkára.

Az aradmegyei tanitótestület kérelmére a szegényebb tanitók névmagyarositási költségeire 50 forintot szavazott meg a közgyülés.

Gróf Csáky Albin volt közoktatásügyi miniszter megkeresésére a Kölcsey-egyesület Aradmegye németajku községei közül Glogováczon, Világoson, Szent-Annán és Eleken magyar ifjusági dalegyleteket létesitett. Az érdekes missziót Szöllőssy Károly, Kovács Vincze és Ortutay Gyula teljesitette. A miniszter erre a czéira az egyletnek száz forintot ajánlott fel. A közgyülés az ügybuzgó egyleti tagoknak köszönetet szavazott.

Szöllőssy Károly meleghangu inditványára egyértelmüleg határozta el a közgyülés, hogy Zichy Mihályt, munkásságának 50 éves jubileuma alkalmából üdvözölni fogják.

Brankovics György lapszerkesztő az április hóban megjelenő kötetének tiszta jövedelmét felajánlotta az egyesület irodalmi szakosztályának czéljaira. A jelenlevők köszönettel vették tudomásul.

Végül Kilényi János inditványát hallgatták meg, mely oda irányult, hogy tett-e az elnökség az 1896-ban rendezendő millenniumi kiállitás alkalmára lépéseket arra nézve, hogy a kiállitási vendégek figyelme Aradra irányuljon? Gondoskodott-e erre szükséges költségről? Gondoskodott-e továbbá az elnökség arra az esetre, ha a kiállitásról tömegesen rándulnának Aradra, az országos ereklye muzeum egy alkalmasabb helyiségbe legyen elhelyezve?

Kilényi inditványát a közgyülés áttette a Kölcsey-Egyesület választmányához.

Ezzel a tárgysorozatot letárgyalták, s elnök az ülést berekesztette.

IDŐJÓSLAS.

A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Január 29. —

Hideg. — Délen csapadék.

HIREK.

Január 29. Kedd. Rom. kath. naptár: S. Ferencz. — Protestáns naptár: S. Ferencz. — Görög-keleti naptár (január 17.): N. Antal. — A nap kél 7 óra 32 perczkor, — nyugszik 4 óra 55 perczkor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szinházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 oráig. Bemenet dijtalan.

Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Február 2. A közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság közgyülése délelőtt 10 órak r.

Február 3. A „Széchenyi" gőzmalom részvénytársaság közgyülése délelőtt 10 órakor.

Február 3. A hadastyán-egylet közgyülése délelőtt 10 órakor a városházán.

Február 10. Az aradmegyei takarékpénztár közgyülése délelőtt 10 órakor.

Bánffy br. levele.

— Az aradi szabadelvü párthoz. —

Az aradi szabadelvü párt az e hó elején tartott közgyülésén tudvalevőleg általános lelkesedéssel s egyhangulag kimondotta, hogy Bánffy Dezső bárót, az uj miniszterelnököt, kineveztetése alkalmából táviratilag üdvözli.

A táviratot — az általunk már közölt szöveg szerint — még a közgyülésből elküldöttek. Most érkezett meg erra a miniszterelnök meleg hangon irt válasza Boros Beni orsz. gyülési képviselő, az aradi szabadelvü párt elnökéhez intézve. A levél igy hangzik:

Nagyságos Boros Beni országgyülési képviselő urnak Aradon.

Nagyságos ur!

Az aradi szabadelvü párt távirati uton lelkes üdvözletet küldött hozzám azon alkalomból, hogy ő felsége engem a magyar miniszterium vezetésével legkegyelmesebben megbizni méltóztatott.

Nagyon lekötelezett és felette megörvendeztetett a pártnak ez a szives megemlékezése, mert zálogát látom benne annak, hogy a párt a szabadelvü eszmék diadalra juttatására irányzott törekvéseimnek tántorithatlan támasza.

A pártnak személyem irányában kifejezett ragaszkodásáért legőszintébb köszönetemet mondva: felkérem Nagyságodat, hogy ezt a köszönetemet szives üdvözletem kijelentése mellett a párt tisztelt tagjainál tolmácsolni szivesked jék.

Budapesten, 1895. évi január hó 24-ikén.

Br. Bánffy Dezső.

— **A hivatalos lapból.** A király Brandtner Ferencz nyugállományu czimzetes honvéd ezredesnek és törvényes utódainak a magyar nemességet a „török-becsei" előnévvel dijmentesen adományozta.

— **Reczepczió és felekezetnélküliség.** Nagy érdekkel néz Magyarország a parlament tárgyalásai elé, s rövid idő multa még nagyobb figyelemmel tekintünk a förendiház ülései elé, s melyeken a két lemaradt javaslat (reczepczió és felekezetnélküliség) jönnek tárgyalás alá. De a nagyközönségnél sokkal éberebb figyelemmel tekintünk mi a javaslatok tárgyalása elé, már most intézkedtünk, hogy azokról teljesen hü és részletes tudósitásokat kapjunk. Ezuttal jelentjük, hogy ebből az alkalomból februárhó elsejétől uj előfizetést nyitott a kiadóhivatal is.

— **Köszönő felirat Csáky Albin grófhoz.** Az aradi torna egyesület vasárnap tartott közgyülésén elhatározta, hogy Csáky Albin gróf, volt közoktatásügyi miniszterhez a tornaügy terén szerzett érde-

mei elismeréseül köszönő feliratot intéz. Az inditványt Steinitzer Pál dr. tette, a felirat megszerkesztésével pedig Nagy Sándor titkárt bizta meg a közgyülés.

— **Lukácsy Miklós lemondása.** Az aradi első takarékpénztár tegnap délután ülést tartott, melyen Lukácsy Miklós vezérigazgató lemondására vonatkozó kérelmét tárgyalták. — Az igazgatóság egyhangulag elfogadta Lukácsy Miklós lemondását és határozatba hozta, hogy a nyugalomba vonuló vezérigazgatónak teljes penziót ad.

— **Két megye közös ügye.** A kereskedelemügyi miniszterium még a mult évben elrendelte, hogy a kurtiosi és lökösházi vasuti állomásokhoz vezető utak a megyei utháló zatból kihagyassanak, s ezen utak mint vasuti hozzájáró utak az érdekeltség által tartassanak fenn. Ugy Csanád, mint Aradmegye e tárgyban érdekelve lévén, a miniszter a helyszini tárgyalás vezetésével Temesmegye alispánját bizta meg, ki a tárgyalást márczius hó 5-ére Kurtics községházához tüzte ki.

— **Farkas Menyhért kiszabadulásáról.** Ezeket olvassuk egyik temesvári lapban: Farkas Menyhért ur megint divatba kezd jönni. Mikor bement a szegedi csillagbörtönbe, sokat beszéltek róla, hát kijut szegény fejének a nagy „érdeklődésből“ most is, mikor a kijövetelét várják. A jamatagoi király megjelenéséről korántsem irnak ennyit a lapok, sőt már egész hir-irodalom származik a fölött: mikor lép ki a „Csillag“ küszöbén, mely irányban halad szabadulása első utján, hova megy, hol telepszik le, miből él, micsoda mesterséget folytat: a régit-e, azt a nagyon jövedelmezőt, vagy valamely kevésbé jövedelmező ujat? Ki volt már nyomtatva többször igen komoly betükkel, hogy a megszenvedett lottókirály a szabad levegőn az asztalos-mesterséget folytatja, mert az tanulta bent öt éves magányában. Most pedig, hogy a szabadulása közeleg, némelyek már lázban égő érdeklődőket is találtak azután, a kik csoportokba verődve lesik egész nap a nagy történeti mozzanatot, a mikor Faskas Menyhért ur ruganyos léptekkel kilép a csillag alaku ketreczből. Hát a lázas várakozók lacsillapitására és megnyugtatására lenyomtatjuk mi is azt a bizonyos hirt, hogy még korai egy kissé a várakozás, a menynyiben mint lapunkat értesitik — a nagy férfiu február 18-án szabadul. A mi pedig a félmilliós ternó egykori tulajonosának jövendő sorsát illeti, hát nem kell a miatt aggódni lázban égő t. cz. publikum, a Farkas-család Aradmegyei telekkönyvben igen szép numerusokkal szerepel: ugy mondják, 3000 holdacskával. Az asztalos-müvészetre tehát aligha lesz szüksége Farkas Menyhértnek, de baj is volna, ha erre lenne utalva, mivelhogy a lottókirály minden hiresztelés daczára sem tanulta meg ezt a mesterséget. Ő a csillagbörtön asztalos-mühelyének irodavezetője volt, de maga nem gyalult.

— **Negyvenéves jubileum.** Az aradi zsidó hitközség szép jubileumra készül. Negyven esztendeje, hogy Grünzweig Adolf a hitközséget szolgálja, s a hitközség az érdemes férfi szolgálatait jubileummal fogja megünnepelni. A jubileum február 9-ikén lesz.

— **Papirgyár Aradon.** Arad fejlődő ipara nemsokára két gyári teleppel fog gazdagodni. Egyik a magyar kereskedelmi és iparbank kénsav- és mütrágya gyára, melyről már adtunk hirt. A másik uj ipartelép, mely már a tavaszszal megkezdi müködését egy papirgyár. A Deutsländer és Pollák budapesti czég megvette a Marospartján rég üzemben nem levő szeszgyárat, melyet legközelebb czéljaira alakit.

— **A megcserélt név.** Farkas Menyhértről, a hirneves lottókirályról, különbnél különb hirek keringenek itt Aradon. A szegedi lapok azt irták, hogy e hó 28-án szabadul ki az ottani csillagbörtönből. Egy másik lap ezt a nevezetes napot már február 23-ára teszi. Olvastuk azt is, hogy Farkas Menyhért öt nap óta szabad ember s ez idő szerint Aradmegyében, draucsi birtokán tartózkodik, a mely birtok anyai részen a lottóhős leányaié. Valószinü, hogy még egy sereg, czifrábbnál czifrább hir fog forgalomba jönni róla. Regisztráljuk itt egyik hétfői ujságunk azt a hirét is, mely szerint a belügyminiszter Bogdánffy Gergely aradi ügyvéd kérelmére megengedte volna, hogy Farkas Menyhért gyermekei: Ilonka, Janka és Béla nagyatyjok családi nevét, a „Bogdánffy“ nevet vehessék fel.

— **Uj lelkész.** Csicséren a gör. kel. román hitközség — mint levelezőnk irja — vasárnap választotta meg uj lelkészét Bozgán János személyében.

— **A haldokló egyforintos.** Négy hete mult, hogy a halavány huszas és a demokrata négykrajczáros örökre bevonultak a történelembe. De a pénznemek ez üldözött zselléreit talán megvigasztalja némiképp az a fátum, amely egyik tekintélyesebb rokonukra, a nemes szülőktől származott egyforintos bankóra nehezedik már a legközelebbi jövőben. Az egyforintos bankó népszerü pályafutásának is mindörökre vége van. A kereskedelemügyi miniszter a tegnapi napon rendeletben hivta föl az összes postahivatalokat és vasuti pénztárakat, hogy az elfogadott egyforintos államjegyeket többé ne bocsássák forgalomba, hanem összegyüjtve, egy csomóban küldjék be az állampénztárakhoz. Ez a szigoru rendelet végérvényesen megöli a szegény emberek piszkos bankóját: az egyforintost. A pénztárcza-ipar veszedelmesen hanyatlani fog, mert a szegény ember hónapokon át sem lát ezentul papirospénzt és stréber, csillogó külsejü ezüstkoronások fogják bitorolni a gyürődött papirbankók népszerüségét. Az egyesek kegyetlen számüzését tudvalevőleg mihamarabb követni fogja az ötösök és ötvenesek pusztulása s közel az idő, amikor a gigerli-tizes lesz a legkisebb, forgalomban levő papirpénz. A kedves, szolid egyforintos pedig melankólikusan fog meghuzódni a muzeumok üvegszekrényei mögött és jövendő generációk idegenül nézik majd a nagyapák gyüjteményeiben a szegény emberek elhalványult bankóját.

— **Kinevezés.** Stolcz Nándor aradi magy. kir. pénzügyőri szemlészt Fiuméba pénzügyőri biztossá nevezték ki.

— **Őrültté nyilvánitott jegyző.** B. Sámson jegyzője, Torkos László tömérdek sikkasztást követett el. Evek óta üzi a sikkasztásokat s daczára annak, hogy tudta mindenki a manipulácziókat, sikerült neki — rokonai közbenjárása folytán — „tisztán“ maradnia, sőt még azokat üldözte a hatóság, a kik Torkost feljelentették. Jellemző, hogy most nem az illetékes hatóságokat tettek jelentést, hanem átugorták azt. A vizsgáló biztos, mikor megjelent, Torkos megijedt s nagyon csodálkozott azon, hogy nem az elsőfoku hatóság tartja a vizsgálatot. Torkost megvizsgálták s az orvosok kijelentették, hogy beszámithatlan állapotban követte el a sikkasztásokat. Torkos elhagyta hivatalát, bejött Aradra s az első magyar ált. biztositó társaság aradi ügynökségénél vállalt hivatal, mint egyik pesti lapban olvassuk. A falubeliek most végtelenül tünődnek, vajjon igazán örült-e a jegyző?

— **A szárazéri osztályozás.** A mint már több izben jeleztük, a szárazéri társulat január 31-én közgyülést tart. A közgyülés ezuttal Makón lesz s pedig a vármegyeház nagytermében. A közgyülésnek érdekességet kölcsönöz az a körülmény, hogy az osztályozási tervezetek kerülnek bemutatásra, a melyek közül az érdekeltség egyet választ s ez aztán képezi majd a miniszteri biztos határozatának alapját. A közgyülésen Kállay Zoltán, Hevesvármegye főispánja, a szárazéri min. biztos fog elnökölni. Kivánatos hogy az érdekeltség minél erősebben legyen képviselve.

— **A halmágyi nábob fia.** Schveiger Miksát, a nagybaconi gazdag földesur fiát, a kire Bécsben tizenkét ház öröksége s Magyarországon óriási birtok vár, a budapesti büntető törvényszék fogházából átvitték a löportárdülői külső fogház kórházába. A törvényszék ugyanis elrendelte elmeállapotának megfigyelését, minhogy a fiatal földesur, mielőtt az apja nevét a 30,000 forintos váltók alá irta, teljesen a körülötte forgolódó pénzágensek intézkedése szerint élt s a rumot, likört meg egyéb pálinkafélét oly mennyiségben itta, hogy állapota és a jelek a biróságot a delirium tremens föltevésére jogositották.

— **A gáji szerb tanitó.** Nagy port vert fel annak idejében Mirkovics György gáji szerb tanitó ügye. A tanfelügyelő konstatálta, hogy a nevezett a magyar nyelv ismeretének teljes hiánya mellett a diplomájával sem rendelkezik, mivel az hamis. Ezen alapon az illető tanitónak felfüggesztését, illetve elbocsájtását kérte a közigazgatási bizottságtól. A gáji szerbek tegnap deputácziókban jártak a polgármesternél, kérve az ő ügyük, az ő tanitójuk támogatását. Azt óhajtják a jószivűen ugyanis, hogy az illető tanitó a minősités és a törvények ellenére hagyassék meg állásában, s engedtessék meg neki a további tanitás. A deputácziónak legfellebb az az eredménye van, hogy eljöttek Gájtól Aradig, mert efféle kivánságok előtt a polgármester sem hajolhat meg.

— **Kiásott régiségek.** Paulison — mint értesülünk — Lukácsy Lajos szőlőjében a munkások a földfelforgatási munkálatoknál egy földalatti, befalazott épületre akadtak. A kapzsi oláh munkások rögtön betörték a falát, melyet csak másnap vettek észre. Mint hirlik, a munkások rendkivül érdekes, régi leletekre bukkantak.

— **Az osztrák magyar bank** főtanácsának tegnapi ülésén elhatározták, hogy Lippa és Radna részére Araddal kapcsolatos bankmellékhelyet állitanak fel, saját vizsgálótestület nélkül és az üzletek közvetitésére mindkét helyen a lippai takarékpénztár-részvénytársaságot bizzák meg.

— **Tanitónő-választás.** Uj-Aradról irja levelezőnk, hogy ott Hermann Ilona helyébe Regula Auréliát választották meg tanitónőnek.

— **Virtuskodás.** Tóth József magyar-pécskai lakos dehogy is gondolta, hogy azért a miért vörös bort mert hozatni a korcsmában, meg fogják verni. Az esetet igy irják Pécskáról: Kelemen István és Czántz István suhancok már jó bevoltak rugva, mikor belép az ivóba Tóth József és vörös bort rendel. A két suhancz virtuskodni kezdett.

— Mért nem issik kend fehér bort.

— Hát én ilyent szeretek.

— No hát mi meg nem szeretjük, igy hát ne is igyék kend.

Ebből vita, majd verekedés támadt. Tóth Józsefet alaposan elverték. A másik kettőt letartóztatták.

— **Sertésért — sértés** czimü és a vasárnapi lapunkban megjelent törvényszéki hirünkre vonatkozólag azt a helyreigazitást tesszük, hogy a törvényszék nem Kász Béla adóvégrehajtót, hanem Mikle Laurentiát itélte 5 napi fogházra. Az elirásból származó tévedést felkérés folytán szivesen rektifikáljuk.

— **Pályázatok.** A debreczeni tvszéknél két jegyzői állás 14 nap alatt. A kolozsvári fővámhivatalnál hivatalszolgai állás 8 hét alatt. A csikszt.-mártoni járásbiróságnál albirói állás 2 hét alatt. A budapesti közp. bélyegáruda raktárnál hivatalszolgai állás 8 hét alatt.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

Vörös-kereszt.

— A vöröskereszt-egylet aradi választmányának közgyülése. —

A magyar szent korona országai vöröskereszt egyletének aradvárosi választmánya f. hó 27-én délelőtt tartotta meg az Aradmegyei takarékpénztár ülestermében rendes évi közgyülését.

Salacz Gyula a választmány férfi-osztályának elnöke üdvözölvén a megjelent tagokat, sajnálattal jelenti, hogy a női osztály elnöke Hász Sándorné és a választmány titkára Heeger Ernő betegsége miatt a közgyülésen részt nem vehetnek és annak felemlitésével, hogy a közgyülési meghivás a helybeli lapokban annak idején közölve lett, a közgyülést megnyitja a választmányi titkár helyettesitésére és a jkv. vezetésére Ring Géza választmányi tagot kérvén fel.

Ezek után a napirendnek megfelelőleg, olvastatott a választmányi titkár évi jelentése, melyből különösen felemlitendő, hogy ő fel sége a királynő sajátkezü névaláirásával ellátott diszokmánynyal lett a választmány női osztályának alelnöke W a l d e r Gyuláné urnő kitüntetve, hogy a női választmány és ennek segédkező I n s t i t ó r i s Kalmán alelnök fáradozása folytán a választmány pénztára javára rendezett jótékonyczélu előadások a mult év ben tisztán 613 frt 40 kr. jövedelmeztek, hogy a háboru esetén felállitandó betegüditő állomás tekintetében a szükséges megállapodások eszközölve lettek és hogy a népfelkelők osztályából kirendelendő ápolók és betegvi ők iránt is a szokásos intézkedések megtétettek és hogy a folyó ügyek egyáltalában annak rendje szerint pontos és helyes elintézést nyertek.

Az évi jelentés helyeslőleg tudomásul vétetett.

Olvastatott a számvizsgáló bizottság jelentése az 1894. évi zárszamadást és pénztári könyv vizsgálatát illetőleg, mely jelentés szerint az

1893-ik évről áthozat	6976 frt 05 kr.
1894-ik évi bevétel	1384 frt 35 kr.
összeg:	8360 frt 40 kr.
az 1894-ik évi kiadás	181 frt 25 kr.
és igy tehát:	8179 frt 15 kr.

A számadások a legnagyobb rendben találtatván W a d o w s z k y Gusztáv pénztárosnak a szokásos felmentvény 1894-re megadatott és fáradsága elismeréseül jegyzőkönyvi köszönet mondatott.

Az alapszabályok értelmében a választmány egyharmada kilépvén, a választmány megejtetett és közfelkiáltással ujból meg lettek választva: Földes Jánosné, dr. Barabás Béláné, ifj. Kristyóry Jánosné, Traytler Antalné, Sallay Béláné, Tiszti Lajosné, dr. Vass Sándorné és Nagy Gyárfásné urnők a női választmányból, dr. Posgay Lajos, Abrey Lajos, dr. Issekutz László, dr. Kabdebó János, dr. Leitner Ernő, dr. Páris Lajos, dr. Schuszter Henrik és Istvánffy Béla urak a férfi osztályból.

Továbbá választás alá került a háboru esetében felállitandó betegüditő állomás kezelő bizottsága. Egyhangulag meg lettek választva: elnök dr. Posgay Lajos, helyettes elnök dr. Schuszter Henrik, tagok: dr. Issekutz László, Ring Lajos, Sallay Béla, Haimay Andor urak és a női osztályból Walder Gyuláné, Traytler Antalné, és Wadowszky Gusztávne urnők.

Az évi jelentésben foglalt inditvány értelmében a választmány a női osztálynak, valamint I n s t i t o r i s Kálmán alelnöknek, Szalacz Gyula elnök inditványára pedig, — mi szintén a választmány buzgó fáradozását méltatta, — a női osztály elnöke W a l d e r Sándorné és alelnöke Walder Gyuláné urnőknek, valamint H e e g e r Ernő választm. titkárnak jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott meg.

Több tárgy nem lévén, elnök az aradmegyei takarékpénztár igazgatóságának üléstermének készséges átengedéseért köszönetet mondva és a közgyül. jkv. hitelesitésére H á s z Sándor és V á s Gusztáv urakat felkérve a közgyülést berekesztette.

Közgyülés után nyomban választmányi ülés tartatott, melyen egy némely folyó ügy nyert elintézését és N a g y Gyarfásné urnőnek választmányi tagnak a taggyüjtés körüli burgó fáradozásáért köszönet szavaztatott.

Tornászok közgyülése.

Arad, január 27.

Az aradi torna-egyesület vasárnap délelőtt tartotta évi közgyülését. A gyülésen R o b i t s e k Gusztáv dr. elnökölt. Jelen voltak: Nagy Sándor, Steinitzer Pál dr., Avarffy Ferencz, Kőmüves József, Wagner Rezső dr., Reininger A. S., dr. Exelde Vilmos, Radenich József, Vangyel Géza, Isztray Géza, Barosa Dezső, Tison Gyula, Kalmár Gyula, Lukoda Ferencz, Waldner Károly, Matusik Márton, Visy Ferencz, Reich Jakab, Herczog Sandor, Groszmann Bernát, Dőry Arthur, Kresztics Arzén, Nikora Aurél és Kanel Jenő.

Elnöklő Robitsek Gusztáv az elnöki formaságok megtétele után felkéri N a g y Sándor titkár-müvezetőt jelentésének felolvasására.

N a g y Sándor érdekes jelentésében viszszamutat az egyesület 16 éves multjára, első elnökére, P é t e r f f y Antalra, majd áttér az egyesület 1894. évi müködésére, s felhozza, miszerint az egyesületnek 3 tiszteletbeli, 5 alapitó, 113 müködő és 103 pártoló tagja van. A torna órákat az éven át óránkin átlag 20, mig a vivó kört, mely 87 taggal rendelkezik, óránkint 12 tag látogatta. Az országos szövetség által Szegeden 1894. május 27-én megtartott versenyen az egyesület 10 taggal vett részt, s ez alkalommal megtartott szövetségi ülésen R o b i t s e k Gusztáv dr. bizottsági alelnökké, N a g y Sándor igazgatósági taggá lett beválasztva. Végül I l l m a n n Ottó volt alelnök érdemeiről s a tornaegyesület kebelében fennálló kerékpár megalakulásáról és müködéséről emlékezik meg.

Az évi jelentés tudomásul vétele után pénztárnok felolvasta a pénztári kimutatást, amely szerint az 1884. évben a bevétel 3741 frt 23 kr., mig a kiadás 1871 frt 26 kr. volt s igy a készpénzegyenleg 1869 frt 97 kr. Tudomásul vétetett.

Majd a költségelőirányzat olvastatott fel, mely szerint az 1895. évre a bevétel 1560, a kiadás pedig 1552 frtban lett megállapitva.

Ugy ennek, mint a számvizsgáló-bizottság jelentésének tudomásul vétele után elnök ugy a maga, mint tiszttársai nevében megköszöni az egyesület bizalmát, — s az uj tisztviselőkar megválasztása czéljából kor elnök és két tag kijelölését kéri, — mire a közgyülés korelnökké S t e i n i t z e r Pál drt., szavazatszedő bizottságba pedig V i s y Ferencz és V a n g y e l Géza tagokat választotta meg.

A választás eredményét Steinitzer Pál dr. a következőkben hirdeti ki:

Elnök: Robitsek Ágoston dr. Alelnök: Avarffy Ferencz. Titkár-müvezető: Nagy Sándor. Ügyész: Steinitzer Pál dr. Orvos: Schuszter Henrik dr. Pénztárnok: Kőmives József. Ellenőr: Major Rezső. Szertárnok: Szilárd Győző. Választmány: Adler Lipót dr., Bródy József, Hász Sándor, Hehs Vilmos, Heinrich Sándor, Gellényi Ernő, Isztray Géza, Krivány János, Kabdebó Lajos, Martiny Gyula, Matusik Márton, Rabinich József, Szathmáry János. Reisinger Samu, Telmányi Emil, Wagner Rezső dr., Weisz Izidor, Winter Adolf, Vangyel Géza, Visy Ferencz, Zubor Gyula. Számvizsgáló bizottság. Elnök: Goldfeld Jakab, bizottsági tagok: Fisch Gyula, Lamser János.

Végül Brody József inditványára a tornacsarnoki alapot 1000 frtra egészitették ki.

Ezzel az évi közgyülés véget ért.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Február 1. Özv. Somogyi Józsefné növendékeinek tánczpróbája (Fehér Kereszt.)
Február 2. Tanitók társas estélye és tánczvigalma (a polgári iskola disztermében.)
Február 2. Iparosifjak bálja (Iparosház.)
Február 2. Az uj-aradi ifjuság tánczestélye.
Február 2. A vingai ipartestület tánczestélye.
Február 3. A beéli tüzoltó-egylet tánczestélye.
Február 9. Az aradi tornászok társasestélye a Krispin-teremben.
Február 15. Az aradi polgári jótékony nőegylet jelmezbálja (Fehér Kereszt.)
Február 16. A kurticsi olvasó-egylet tánczestélye.
Február 21. A szegény tanulókat segélyző egyesület jótékonyczélu bálja (Fehér kereszt.)
Február 24. A szárnyaskerék dalkör álarczos bálja a Fehér keresztben.

A kereskedő ifjak házi estélye.

— Január 27. —

Az aradi kereskedő ifjak közmüvelődési köre az utolsó félév alatt ugy anyagilag, mint müködésére nézve megizmosodott, illetőleg ujra éledt.

Az idei téli szezon alatt már két társas összejövetelt rendeztek saját egyleti helyiségükben nagy látogatottság mellett. A második házi-estélyt vasárnap este tartották. A müsor első száma egy trio volt. M a y e r, Z s o l t a y és S c h r e y e r Harry adták elő Schubert „Marsch Militaire"-jét. A második szám kvartett volt, mikor is M a y e r, S p i t z, Z s o l t a y, és S c h r e y r Harry Elgé „Liebeszzauber"-ját játszótták mükedvelőktől alig kivánható buzgalommal.

D e u t s Ignácz dr. ült ekkor a felolvasó asztalhoz és egy tulkomoly felolvasást tartott „A nő állása az államban és társadalomban" czimén. A tema szép hálás, de fiatal felolvasó orvos talán nem számitott a nagy nő közönségre, mert azon esetben semmiesetre sem lett volna felolvasása annyira reális, minőnek azt halottuk.

R o s e n t h a l Irma kisasszony lépett ezután a pódiumra és kellemesen csengő althangon adta elő az „Eleven ördög" románczát és utána a sok követelő tapsra egy egész bokréta népdalt. Rosenthal Irma kisasszonynak első szereplése volt a tegnapi, de a sikerből jósolhatjuk, hogy egykor még kedvencze lehet a hangverseny termeknek.

A programm utolsó számát L i c h t b l a u Regina kisasszony játéka képezte. A nagyon is fiatal dillettáns sok igyekezettel czimbalmozta el müsorszámait.

A csinos kis hangverseny után kezdetét vette a táncz A l b e r t Péter bandája mellett és folyt hajnalig. A jelenvolt hölgyek névsorát itt adjuk:

A s s z o n y o k: Brankovics Györgyné, Lichtigné, Krämmerné, Spitzerné, Bergerné, Szilágyi Albertné, Fleischer Jozefa, Fischerné, Bottmanné, Leichtner Benőné, Vaszitsné, Haászné, Weinberger Ferenczné, Lichtblauné, Beránné stb.

L e á n y o k: Fischer Irma, Pelegrini k. a., Vaszits nőv., Berger Vilma, Eibeschütz nőv., Rosenthal Irma, Lichtblau Rezsin, Spitz nőv., Szilágyi nővérek, Rosenfeld nővérek, Molnár Erzsike, Lichtner k. a., Groszmann Hermina, Gross nővérek, Deutsch Malvin, Haasz k. a., Schön k. a. Weinberger Etelka, stb.

—

(=) **Az aradi szegény tanulókat segélyező egyesület** az éhező, arva iskolás gyermekek javára f. é. február hó 21-én, a F e h é r k e r e s z t szálloda nagytermében t o m b o l á v a l egybekötött tánczmulatságot rendez, melyen g y e r m e k t á n c z is lesz bemutatva. Tisztelettel felkéretnek a nemeslelkü adakozók, hogy a jótékonyság előmozditásására szánt t o m b o l a tárgyakat özv. A n d r é n y i Károlyné urnőhöz, S i m o n Karola polg. isk. igazgatónőhöz (marosparti polg. leányiskola épület) és Steinitzer Lujza iporiskolai igazgatónőhöz (Hassinger-utczai leányiskola) küldeni sziveskedjenek. H a u s e r Károlyné ezredesné, egyesül. elnök.

(=) **Az aradi tanitók és tanitónők** „Segély alap"-juk javára február hó 2-án — mint irtuk — a polgári fiuiskola disztermében s mellékhelyiségeiben hangversenynyel s előadással egybekötött zártkörü társas-estélyt fognak rendezni, melyre a meghivókat most küldik széjjel. Tájékozásul az alábbiakat közöljük.

A hangverseny pont 8 órakor kezdődik s vége 9 órakor. Ezt követi a tánczmulatság. A büffet a jótékonyczél iránt való tekintetből egy 50 tagból álló nőbizottság látja el. Italok jónevü termelőktől lesznek beszerezve. A hölgyek kéretnek, hogy tekintettel a „Társas estély" családias jellegére, minél egyszerübb öltözékben jelenjenek meg. A nem tánczoló közönség szórakoztatásáról s mulattatásáról a mellékhelyiségekben lesz gondoskodva. Belépő-jegy személyenkint 1 frt. A meghivott közönség belépő-jegyet kaphat a rendezőség tagjainál, nemkülönben Z á r a y Ödön igazgató templom utczai fiuiskola igazgatósági irodájában, mindennap d. e. 11—12 óráig. A belépő jegy megszerzése iránt arra kéretik a meghivott közönség, hogy legkésőbb e hó 30-ikáig sziveskedjék intézkedni, nehogy a későbbi jelentkezéssel az ételek és italok mennyiségének beszerzésénél zavar támadjon. Belépő jegyek csak a rendező-bizottság által kiállitott meghivó alapján kaphatók és át nem ruházhatók.

SZINHÁZ, IRODALOM, MÜVÉSZET.

A szinház müsora:

Január 29. (Kedd) J ó b a r á t o k, vigjáték.
Január 30. (Szerda) T a b b a r i n f e l e s é g e, bohózat; A m á s o l ó, bohózat; A B a j a z z ó k, opera.
Január 31. (Csütörtök) É v a g r ó f n é, szinmü.
Február 1. (Péntek) A z a p ó s o k, vigjáték.
Február 2. (Szombat) Délután: E g y b o l o n d g o n d o l a t, vigjáték; este: A b á n y a m e s t e r, operette.
Február 3. (Vasárnap) F o k r ó l - F o k r a, vigjáték; este: A k o n d o r o s i s z é p c s a p l á r n é, népszinmü.

—

* „**Ki lesz az uj primadonna?** Rudnyánszkyné R é t h y Laura, Leszkay szintársulatának kedvelt primadonnája — mint irják — a jövő szezonra M a k ó Lajos direktorhoz szerződött Szegedre évi 10,000 forint fizetéssel. Leszkay most sorra vendégszerepelteti a primadonna-jelölteket. Jövő héten — hir szerint — P á l f y Nina lép fel, akit Réthy Laura helyére szerződtetni akar, ha a közönség is akczeptálja. Közönségünk pedig nem igen fogja akczeptálni, mert Pálfy Nina másodénekesének is gyenge, nem hogy primadonnának beválnék. Nyugodt lélekkel megirhatjuk ezt előre mi,

kik a primadonna-kandidátust a szegedi szinházban nem egyszer láttuk.

* **Bukow**, a székelyek nóhérjának históriája vasarnap este kevés közönséget vonzott a szinházba, a mi elég szokatlan dolog itt nálunk, hol vasárnap este zsufolásig van a szinház, akármit is adnak. Az otthon maradottak vigasztalására azonban megjegyezhetjük, hogy nem vesztettek sokat, a mennyiben ezt a darabot rég láttuk olyan gyönge előadásban és silány kiállitásban bemutatva, mint éppen vasárnap.

* **Otthon** ment tegnap este szép közönség előtt. Magdában Angyal Ilka aratott ismét nagy sikert. A többi szereplők közül csupán Benedek Gyula volt uj, ki eredeti felfogással, kifogástalan eleganciával játszotta meg a kormánytanácsost. Tapsban nem volt hiány.

* **A mai előadás.** Sardou Viktornak, a szellemes vigjátékirónak egyik legpompásabb vigjátéka a „Jó barátok" kerül ma szinre szinházunkban. Az érdekes előadásban a főbb szerepeket Angyal Ilka, Novák Irén, Tolnayné, Delli Emma, Benedek, Gál, Rónaszéki, Balassa, Szendrei és Bihari fogják játszani.

* **Szinházi hirek.** Még e héten előadja a társulat Gabányi „Apósok" czimü vigjátékát, mely itt régen került szinre. A társulat énekes személyzete erősen készül Gounod Faust czimü operájára.

TÁVIRATOK.

A magyar miniszterek Bécsben.

Budapest, január 28. (Saj. tud. táv.) Bánffy báró miniszterelnök vasárnap délelőtt 11 órakor Ő Felsége által kihallgatáson fogadtatott. Bánffy miniszterelnök a nap folyamán folytatta látogatásait. Lukács pénzügyminiszter, ki délelőtt több órákig értekezett Plener osztrák pénzügyminiszterrel, azután Minkus igazgató látogatását fogadta s végül Kautz bankkormányzóval értekezett, d. u. 4 órakor Budapestre visszautazott. Dániel kereskedelmi miniszter, ki vasárnap reggel ideérkezett, a nap folyamán meglátogatta a közös és az osztrák miniszereket és délután hosszabb ideig tanácskozott Wurmbrandt gróf kereskedelmi miniszterrel. Dániel kereskedelmi miniszter holnap még Bécsben marad.

Ami néhány lapban Bánffyról megjelent, teljesen alaptalan. — Bánffy miniszterelnök a főherczegek egyikét sem látogatta meg és Lukács pénzügyminiszter sem értekezett a bankkormányzóval.

Bánffy miniszterelnök vasárnap délután 5 órakor részt vett a német császár nevanapja alkalmából tartott ünnepi udvari ebéden. Az ebéden résztvettek a közös miniszterek, a két miniszterelnök, az udvari méltóságok, valamint a Vilmos császár nevét viselő 7. huszárezred törzstisztjei.

Bécs, január 28. (Saj. tud. táv.) Bánffy miniszterelnök Kálnokyval és Hohenloheval hosszabban értekezett. Előbbivel a magyar udvartartás egyes részleteinek kibővitéséről is. Este Dániellel Budapestre visszautazott.

Az imdemnity.

Budapest, január 28. (Saj. tud. táv.) A pénzügyi bizottság Széll elnök javaslatát tüntetésszerü melegséggel, vita nélkül fogadta el Lukács miniszter első törvényjavaslatát az idemnityre.

Giers meghalt.

Budapest, január 28. (Saj. tud. táv.) Egy pétervári távirat jelenti, hogy Giers Miklós, az orosz külügyminiszter, hosszas betegség után tegnapelőtt meghalt.

Királyunk részvéte.

Bécs, január 28. (Saj. tud. távirata.) Királyunk Kálnoky utján kifejezte részvétét Giers özvegyének. Gierst csütörtökön temetik.

Az ujonczmegajánlás.

Budapest, január 28. (Saj. tud. táv.) A »Bud. Tud.« jelenti hogy a közoktatási költségvetés elintézése után ujabb indemnytit és az ujoncz megajánlást tárgyalja a képviselőház.

A bonyhádi mandátum.

Bonyhád, január 28. (Saját tud. táv.) Perczel délelőtt küldöttségeket fogadott. Délben pedig a tiszteletére rendezett fényes ebéden vett részt melyen ovácció tárgya volt. Az ebéden 200-an vettek részt. Perczel ellenében felép lutheránus létére Kaas Ivor katholikus néppárti programmal. Felléptetik továbbá Preyert függetlenségének azon tervvel, hogy az utolsó pillanatban egyikük a másik javára visszalép. Perczel megválasztása még igy is bizonyos.

A mármarosi Panama.

M.-Sziget, január 28. (Saj. tud. táv.) Mármaros-Sziget képviselő testülete élénk örömmel fogadta, hogy Rosner Ervin báró főispán felfüggesztette Mandics Józsefpolgármestert, Kovács Ákos első tanácsost és Halász Ferencz pénztárnokot. Helyette polgármesterül megválasztották Papp Tibor drt.

Dániel ellenjelöltje.

Nagybecskerek, január 28. (Saj. tud. táv.) Dániel miniszter ellen a pancsovai kerületben föllép Szekrényi Lajos glogoni kath. pap.

Uj titkos tanácsosok esküje.

Bécs, január 28. (Saját tud. táv.) Lukács Béla és Hieronymi ma tették le a királynál a titkos tanácsosi esküt.

Haldoklò tábornagy.

Páris, január 28. (Saj. tud. táv.) Canrobert életéhez, orvosa semmi reményt sem füznek. A tábornagy haldoklik.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes és Balog czég jelentése. —

Budapest, január 28.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékelten kináltak, a vételkedv jó volt az irányzat csendes lett. Elkelt 30000 mm. teljes napi árakon.

	mmázsa	klgramm	frt
Tiszavidéki	200	83.	6.90
»	100	81.5	6.85
»	100	80.	6.80
»	300	80.	6.82½
»	200	78.	6.65
»	100	78.	6.57½
Székesfehérvári	600	79.	6.77½
Bácskai	2800	79.	6.75
»	1900	78.5	6.80
Bánáti	2500	79.2	6.80
»	1400	78.	6.60
Pancsovai	3700	77.3	6.62½
Raktárokon	1400	80.5	6.80
»	900	80.4	6.75
»	6000	78.4	6.65
»	7200	76.	6.45
Szerbiai	1000	79.	5.65
Zab	100		6.17½
»	100		6.10
»	200		6.05
»	200		6.—

Határidő-üzlet: Amerika ma ismét lanyhább árfolyamokat jelentett, nálunk ennek daczára az üzlet szilárdan indult ugy buzában mint tengeriben s ezen szilárdság zárlatig meglanyhult. Zab és rozs kevés üzlet mellett változatlanok.

Zárul 11 órakor

Buza márczius—április 1894	6.96—6.97
Buza szeptember—október 1894	6.59—6.60
Tengeri május—junius 1894	5.53—5.54
Tengeri őszre	6.24—6.25
Zab márczius—április 1894	—.—.—
Zab őszre	6.02—6.03
Káposztarepcze	10.70—10.80

Külföld: New-York: buzára ¼—⅜ lanyhább, tengerire ⅛ szilárd. Chicago: buzára ⅛ szilárdabb, tengerire ⅛ lanyhabb. Páris csendes, Liverpool tartott, London tartott.

Értéktőzsde: A tegnapi csekély jelentőséggel biró maganforgalom után, ma gyengébben indult az üzlet nemzetközi és helyi papirokban s gyenge forgalom mellett tetemesen meglanyhultak.

Zárul 11 órakor:

Osztrák hitelrészvény	412.40
Magyar hitelrészvény	50 .50
Osztrák államvasut	395.75
Rima-Murányi	89.[illegible]0
Déli vasut	105.—

Szeszüzlet.

— Január 28. —

Mai jegyzéseink: Keszaru nagyon nyers szesz 52.75 kicsinyben 53.— hordó nélkül per 100 liter % beszérzés 55 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny" táviratí tudósitása. —

Budapest, január 28. d. u. 5 óra.

Fajta	irányzat	100 klg. ár frttól	frtig
Buza bánsági uj		6.50	6.75
Buza tiszavidéki		6.55	6.80
Buza pestvidéki		6.50	6.75
Buza fejérmegyei		6.50	6.75
Buza bácskai		6.60	6.85
Rozs uj, I-ső rendü		5.45	5. 0
Rozs uj, II-od rendü		5.40	5.45
Arpa takarmány		5.80	6.15
Arpa égetni való		6.30	6.80
Arpa sörfőzdei		7.15	8.15
Zab		5.90	6 35
Tengeri bánsági		6.10	6.15
Tengeri másnemü		6.—	6.04
Káposzta-repcze bánsági		—.—	—.—
Köles		6.20	6.80
Határidő: Buza szept.-okt.		6.59	6.61
Buza márcz.-ápr.		6.96	6.98
Buza máj.-jun.		6.52	6.54
Rozs szept.-okt		6.25	6.27
Tengeri jul.-aug.		—.—	—.—
Tengeri aug.-szept.		—.—	—.—
Tengeri októberre		—.—	—.—
Zab márcz.-ápr.		6.02	6.04
Zab szept.-okt.		—.—	—.—
Káposzta-repcze aug.-szept. 1894.		10.70	10.75

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. január 28.

Magyar aranyjáradék 4%	124.40
Magyar koronajáradék 4%	99.—
Magyar arany 4½%	128.25
Magyar ezüst 4½%	103.25
Magyar keleti vasut 1876.	125.75
Magyar földtehermentesitési kötvény	98.25
Magyar italmegváltási kötvény	101.—

Aradvárosi szinház.

Évadbérlet 116. szám. Havibérlet 16. szám.

Kedden, 1895. január 29-én

A jó barátok.

Szinmü 4 felvonásban. Irta: Sardou Viktor. Forditotta Szerdahelyi Kálmán.

SZEMÉLYEK:

Tholosan	Benedek Gy
Marecat	Gál Gyula.
Caussade	Balassa J.
Maurice	Bihari Ákos.
Vigneux	Rónaszéki.
Abdal ah	Szendrei M.
Cecilia	Angyal Ilka.
Emilia	Novák Irén.
Vigneuxné	Tolnainé.
Rafael	Delli Emma.
Jenny	Körösi J.

Kezdete 7 órakor.

Felelős szerkesztő: **Vass Géza.**

25853/1894.

Hirdetés.

A nagymélt. földmivelésügyi m. kir. miniszter ur 7286/94. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhirré tétetik, hogy a csehországi cs. kir. helytartóság f. évi november hó 5-én 153,685. sz. a. kelt hirdetménye szerint a magyarországi sertések azonnali levágás czéljából mindazon csehországi városokba bevihetők, melyekben közvágóhid van, hova az állatok a vasuti állomástól lófogatu kocsikon szállitandók.

Arad, 1894. deczember 15.

A városi tanács.

Magy. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Aradon.

23805/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Piski állomásán levő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1895. évi május 1-vel kezdődik és tart ezen időponttól számitott három éven át, vagyis 1898. évi április hó 30-áig.

A bérleti feltételek a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 50 kros bélyeggel és a boritékon «Ajánlat a piskii pályavendéglő bérletére» felirattal ellátott ajánlatok lepecsételve **1895. évi márczius hó 15-én déli 12 óráig** alulirott üzletvezetőség I. osztályánál nyujtandók be.

Bánatpénz fejében 100 frt azaz egyszáz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1895. évi márcz hó 14. déli 12 óráig a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyüjtőpénztáránál Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő vagy nem a kitüzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1894. október hó 9-én.

Az üzletvezetőség.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE

Érvényes 1894. évi október hó 1-étől.

Budapest—Arad.

		reggel	délut.	este
BUDAPEST	indul.	8,05	1,55	10.—
Szolnok	„	11,10	4,00	1,37
Csaba	„	2,23	5,55	4.35
Kétegyháza	„	2,54	6,18	5,08
Lökösháza	„	3.12	—,—	5,26
Kurtics	„	3,28	6,37	5,43
Sofronya	„	3,40	—,—	5,55
ARAD érkezik		3,55	6,55	6,10
		délután	este	reggel

Arad—Budapest.

		d. e.	reggel	este
ARAD	indul	11,30	8,20	9,45
Sofronya	„	11.46	—,—	10,02
Kurtics	„	11,58	8,38	10'16
Lökösháza	„	12,14	—,—	10,35
Kétegyháza	„	12,37	9,03	11,—
Csaba	„	1,28	9,25	11,45
Szolnok	„	4,31	11,22	3,00
BUDAPEST érkezik		7,35	1,20	6.30
		este	délután	reggel

Erdély felé.

		d. u.	reggel	d. u.	este
ARAD	indul	2,30	6,35	4,30	7,05
Glogovácz	„	2,44	6,46	4,42	—,—
Gyorok	„	3,15	7,07	5,08	—,—
Paulis	„	3,32	7,18	5,14	—,—
Radna-Lippa	„ érk.	3,58	7,35	5,32	7,50
Konop	„	4,30	7,58	5,56	—.—
Berzova	„	4,50	8,14	6,12	—,—
Tótvárad	„	5,21	8,38	7,41	—,—
Soborsin	„	5,40	8.56	7,00	8,51
Piski	„	—,—	11.04	9,38	—.—
Gyulafehvár	„	—,—	12.51	11.25	11,18
Tövis érkezik		—,—	1.20	11.54	11,40
			délut'n	éjjel	éjjel

Erdély felől.

		éjjel	éjjel		este
Tövis	indul	3,36	8.19	—.—	1.35
Gyulafehvár	„	3,59	4,04	—.—	2.14
Piski	„	5,05	6,05	—.—	3.59
Soborsin	„	6,33	8,21	4,00	6,26
Totvárad	„	—,—	8,40	4,21	6,42
Berzova	„	—,—	9,09	4,50	7,07
Konop	„	—,—	9,25	5,09	7,24
Radna-Lippa	„	7,29	9,58	5,47	7.56
Paulis	„	—,—	10,11	6,02	8,08
Gyorok	„	—,—	10,25	6,18	8,20
Glogovácz	„	—,—	10,48	6,47	8,44
ARAD érkezik		8,10	11,00	7,00	8,55
			délelőtt	reggel	este

Arad—Csaba—Nagyvárad.

		reggel	délut.
ARAD	indul	5,18	3.56
Sofronya	„	5,31	4,18
Kurtics	„	5,44	4,45
Lökösháza	„	6,00	5,18
Kétegyháza	„	6,18	6,18
Kigyós	„	6,31	6,37
Csaba	„	7,07	6,55
NAGYVÁRAD érkezik		9,32	—,—
		délelőtt	este

Nagyvárad—Csaba—Arad.

		délelőtt	délután
NAGYVARAD	indul	—,—	4,25
Csaba	„	7,09	7,12
Kigyós	„	7,24	7,25
Kétegyháza	„	7,47	7,39
Lökösháza	„	8,14	7,58
Kurtics	„	8,38	8,15
Sofronya	„	8,58	8,27
ARAD érkezik		9,10	8'42
		este	este

Arad—Temesvár.

		reggel	d. e.	délut.
ARAD	indul	6,20	11,35	5,00
Uj-Arad	„	6,31	11,59	5,21
Németságh	„	6,49	12,24	5,47
Vinga	„	7,08	12,52	6,14
Orozifalva	„	7,20	1,09	6,34
Merozifalva	„	7,31	1.25	6,52
Szt.-András	„	7,43	1,44	7,12
TEMESVÁR érkezik.		8,01	2,10	7,39
		délelőtt	délut.	este

Temesvár—Arad.

		reggel	d. u.	éjjel
TEMESVAR	indul	8,20	1,12	9,10
Szt.-András	„	8,46	1,41	9,29
Merozifalva	„	9,04	1,59	9,48
Orozifalva	„	9,19	2,15	9,54
Vinga	„	9,42	2.40	10,11
Németságh	„	10.00	2,57	10,26
Uj-Arad	„	10,30	3,30	10,45
ARAD érk.		10,43	3,44	10.55
		délelőtt	délután	este

Uj-Szt.-Anna—Kétegyháza.

		d. e.	este
UJ-SZT. ANNA	indul	8,00	6,40
Simánd	„	8,31	7,11
Kisjenő-Erdőhegy	„	9,20	7,55
Székudvar	„	9,36	8.11
Sikló	„	9,51	7,26
Ottlaka	„	10,5	8,40
Elek	„	10,23	8,57
KÉTEGYHÁZA érkezik.		10,38	9,12
		délelőtt	este

Kétegyháza—Uj-Szt.-Anna.

		reggel	d. u.
KÉTEGYHAZA	indul	5,17	3,03
Elek	„	5,30	3,23
Ottlaka	„	5,40	3,36
Sikló	„	5,51	3,50
Székudvar	„	6,03	4,06
Kisjenő-Erdőhegy	„	6,24	4,39
Simánd	„	6,49	5,10
UJ-SZT.-ANNA érkezik.		7,14	5,40
		délelőtt	este

Mezőhegyes—Kétegyháza.

		reggel	este
MEZŐHEGYES	ind.	7,05	8,30
Kamarásmaj.	„	7,17	8,42
Nesze	„	7,25	8,52
Kovácsháza	„	7,42	9,10
Bánhegyes	„	8,04	9,33
M.-Bodzás	„	8,25	9,55
Bánkut	„	8,37	10,09
KÉTEGYHAZA érk.		8,55	10,30
		délelőtt	éjjel

Kétegyháza—Mezőhegyes.

		délután	reggel
KÉTEGYHAZA	ind.	3,00	5,16
Bánkut	„	3,22	5,36
Megyes-Bodzás	„	3,40	5,49
Bánhegyes	„	4,02	6,06
Kovácsháza	„	4,25	6,23
Nesze	„	4.39	6,35
Kamarás-major	„	4,48	6,43
MEZŐHEGYES érk.		5.00	6;55
		délután	este

Arad—Szeged.

		reggel	d. e.	d. u.
ARAD	indul	5,00	9,00	4,20
Szt.-Tamás	„	5,24	9,22	4,49
Pécska	„	5,43	9,36	5,13
Battonya	„	6,12	10,01	5,47
Tompa	„	6,24	10,11	6,00
Mezőhegyes	„	7,01	10,40	6,54
Csanád-Palota	„	7,22	11,00	7,21
Nagylak	„	7,39	11.15	7,43
Apátfalva	„	8,01	11,35	8.09
Makó	„	8,26	11,56	8.51
Kis-Zombor	„	8,42	12,12	9,10
SZEGED érkezik		9,33	1,00	10,10
		délelőtt	délut.	este

Szeged—Arad.

		d. u.	este	reggel
SZEGED	indul	2,20	6,00	4,20
Kis-Zombor	„	3,12	6,45	5,16
Makó	„	3,35	7,04	5,43
Apátfalva	„	3,55	7,23	6.92
Nagylak	„	4,17	7,44	6,24
Csanád-Palota	„	4,32	7,59	6,39
Mezőhegyes	„	5,08	8,27	7,10
Tompa	„	5,32	8,40	7,35
Battonya	„	5,45	9,01	7,48
Pécska	„	6,10	9,25	8,14
Szt.-Tamás	„	6,23	9,38	8,27
ARAD érkezik		6,45	10,00	8,50
		este	éjjel	délelőtt

Arad—Gurahoncz.

		reggel	d. u.	d. u.
ARAD	indul	6,40	5,23	12,30
Ötvenes	„	6.56	5,39	12,55
Zimánd-Ujfalu	„	7,02	5.45	1,08
Uj-Szt-Anna	„	7,24	6,07	2,00
Világos	„	7,46	6,29	2,39
Muszka-Magyarád	„	7,53	6,36	2,52
Pankota	„	8,04	6,47	3,26
Apatelek	„	8,35	7,18	4,28
Borosjenő	„	8,47	7,30	5,03
Bokszeg-Beél	„	9,09	7,52	5,43
Borossebes-Buttyin	„	9,38	8,20	6,53
Almás-Alcsil	„	10,05	8,47	7,38
GURAHONCZ érkezik.		10,20	9,02	8,00
		délelőtt	este	

Gurahoncz—Arad.

		reggel	d. u.	reggel
GURAHONCZ	indul	4,20	3,10	4,25
Almás-Alcsil	„	4,37	3,27	4,52
Borossebes-Buttyin.	„	5,05	3,56	5,59
Bokszeg-Beél	„	5,32	4,28	6,54
Borosjenő	„	5,56	4,47	7,40
Apatelek	„	6,06	4,57	8,00
Pankota	„	6,42	5,32	9,20
Muszka-Magyarád	„	6,48	5.38	9,32
Világos	„	6,55	5,45	9,50
Uj-Szt-Auna	„	7,21	6,11	10,40
Zimánd-Ujfalu	„	7,39	6,29	11,10
Ötvenes	„	7,44	6,34	11,18
ARAD érkezik		8,00	6,50	11,43
		délelőtt	este	délelőtt

Borosjenő—Csermő.

		délelőtt	este
Borosjenő	indul	8.55	7,35
Csermő	érkezik	9,55	8,35
		délelőtt	este

Csermő—Borosjenő.

		reggel	délután
Csermő	indul	4,50	3,35
Borosjenő	érkezik	5,50	4,35
		reggel	délután

Csanádvármegye alispánjától.

510/1895. 73. 1—2.

Hirdetmény.

A Csanádvármegye törvényhatóság bizottság által megállapitott 1895/6. évi költségelőirányzat szerint a törvényhatósági közutak fenntartásához és részbeni kiépitéséhez szükséges kő- és kavicsanyagnak kifuvarozása I. A központi és nagylaki járásokban 2829 frt. II. A battonyai és kovácsházi járásokban 4737 frt. Összesen 7566 frt költségösszegre van előirányozva.

Ezen munkálat foganatositásának biztositása czéljából az **1895. évi februar hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor** a megyei széképület kis tanácstermeben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az előirányzott költségösszegek után számitandó 5%-tóli bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitüzött nap d. e. 10 órájáig a vármegye alispánjához annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Ajánlatok az összes és külön-külön az I. és II. alatti munkára fogadtatnak el. Az ajánlatok a kavics felosztási kimutatásban kitett egységárak bizonyos százaléka melletti engedmény vagy felülfizetés kikötésével teendők.

A felosztási kimutatásokban kitett kavics mennyiségek és ennek folytán az előirányzati összegek adatai csak tájékozásul szolgálnak; a véglegesen megállapitott anyagmennyiségek a költségvetésnek jóváhagyása után fognak vállalkozókkal közöltetni.

A szóban forgó fuvarozásra vonatkozó felosztási kimutatás, részletes feltételek és szerződési minta az itteni államépitészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Makón, 1895. évi január 18-án.

Meskó Sándor
alispán.

136/1895. p. m.

Hirdetmény.

Azok, kik az 1895. évre tenyésztésre ingyen selyempetét kivánnak, felhivatnak, hogy a polgármesteri hivatalnál jelentkezve neveiket s a kivánt pete mennyiséget az ott kitett ivre feljegyezzék.

Kik később jelentkeznek kevesebb petére tarthatnak igényt.

A jelentkezők kötelezik magukat a peték átvételére.

Az ingyen petéket átvevők kötelezik magukat.

1. Mástól petét el nem fogadni.

2. Minden termett gubót beszállitani a hozzá legközelebb eső kir. beváltó intézethez, mely a pete kiosztás alkalmával megjelöltetik. A gubók tekintet nélkül arra, hogy puha, vagy dupla gubók-e, kilokénti egy forintjával váltatnak be, csak a külsőleg fekete gubók, mint teljesen haszonvehetetlenek fognak 10 krajczárjával beváltatni.

3. Azok akik a termett gubókat bárki másnak eladnák, egy később meghatározandó összeg erejéig meg fognak büntettetni.

Arad, 1895 évi január hó 18.

Salacz Gyula
kir. tanácsos, polgármester.

Arad sz. kir. város kap. hivatalától.

17844/1894. sz.

Felhivás.

A kocsi vezetők a szinházhoz és onnan vissza oly sebesen szoktak hajtani, hogy a szinházba igyekező gyalogosok testi épsége veszélyeztetve van.

Elrendelem ennélfogva, hogy a szinielőadás kezdete és végeztével ugy az Atzél Péter-utczán, valamint a templom- és Deák Ferencz-utczák torkolatánál csak lassu menetben szabad hajtani.

Az ezen intézkedésem ellen vétők az 1879. évi XI. t. cz. 120. §-a alapján büntetve lesznek.

Arad, 1894. deczember hó 27-én.

Sarlot Domokos
főkapitány.

155/1895. 74. 1—3.

Árverési hirdetmény.

Baja urbéres község részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint az urbéri rendezés folytán birtokába jutott csereföldek és közös legelőn létező 931 $^{81}/_{1600}$ hold 17272 frt 55 kr becsértékü erdejének tövön leendő eladására, a második nyilvános árverés **folyó évi február hó 4-én délelőtt 10 órakor** Tótváradon a közjegyzői irodában fog megtartatni, az árverési feltételek a tótváradi körjegyzői irodába a hivatalos órák alatt megtekinthethetők, a zárt ajánlatok a becsárnak 10%-nyi bánompénzzel ellátva, és azon kijelentéssel, hogy a feltételeket ismeri és azoknak magát áláveti, szinte a körjegyzőséghez czimezve küldendők, ezen ajánlatok azonban az árverés megkezdése előtt a helyszinén is átadhatók.

Kelt Tótváradon, 1895. évi január 25.

Dánn György körjegyző, **Popa György** biró.

906/1894. sz. 75. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az aradi kir. járásbiróság 18662/94. számu végzése által dr. Nemess Zsigmond ügyvéd által képviselt Mautner és Wilczek bpesti czég javára Mayer testvérek aradi czég ellen 772 frt 55 kr tőke, ennek 1894. évi szeptember hó 4-ik napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 74 frt 22 kr perköltség követelés erejéig elrendelt biztositási végrehajtás alkalmával biróilag le- és felülfoglalt és 1344 frtra becsült butorok, ásványvizek és egyebek, Mottl testvérek czég 500 frt és Moll Emil czég 1459 frt 93 kr követelése és járul. erejéig is nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 24663/94. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Aradon, Rákóczy-u. 24. sz. a. leendő eszközlésére 1895-ik év január hó 30-ik napjának délután 2 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen az árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1895. évi január 16.

Györffy Arnold
kir. bir. végrehajtó.
Eötvös-u. 1. sz.

26389/1894.

Hirdetés.

A nagymélt. földmivelésügyi m. kir. miniszter ur 75862/894. sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közhirré tétetik hogy a morvaországi cs és kir. helytartóság f. évi november hó 22-én 40923. sz. a. kelt hirdetménye szerint a magyarországi hasitott körmü állatok (kivéve a ragadós tüdőlobbal fertőzött törvényhatóságok területéről származó szarvasmarhákat) azonnali levágás czéljából vasuton mindazon morvaországi városokba bevihetők, melyekben állat orvosi felügyelet alatt álló közvágóhid van.

Arad, 1894. évi deczember hó 15.

A városi tanács.

26532/1894.

Hirdetmény.

Városunk közönségének ezennel tudomására hozzuk, hogy azon magánosok, kik saját házi s ükségletükre a közvágóhidon hentes által sertést vágatnak, tartoznak a városi fogyasztási adó felügyelőségtől előzetesen igazolványt beszerezni, mert különben a vágás a fogyasztási adó befizetését igazoló bárcza nélkül meg nem engedtetik.

Arad, 1894. decz. 15.

A városi tanács.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

17702/1894.

Hirdetmény.

A beállott havazások esetén felhivatnak a ház és telektulajdonosok, hogy házuk és telkük előtt elvonuló gyalogutról a havat mindannyiszor ahányszor szükséges, lesepertessék s olyankor pedig, midőn a gyalogjáró csuszós, azt apró homok vagy fürészporral beszórassék, mivel ellen esetben a gyalogutak gondozása iránt alkotott szabályrendelet alapján szigoruan büntettetni fognak.

A házak udvaraiban összegyült s kihordatni szokott hómennyiség lerakóhelyéül a Maros meder, a szemét-lerakóhelyek a szárazhid baloldalán, a Hercz-féle fatelep mögött elterülő mélyedés, a nagyváradi-ut jobboldalán az élővizcsatorna töltése mellett levő gödrös terület és a Kossuth-utcza végén levő hid baloldalán az élővizcsatorna balpartjáig elterülő mélyedés jelöltetik ki.

Arad, 1894. deczember 21.

Főkapitány ur távollétében:
Nyáry Béla
alkapitány.

M. kir. államvasutak.

29575/I. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak szentesi osztálymérnökségénél egy irodaszolgai állás üresedett meg, melylyel 210 frt azaz kétszáztiz forint, illetve 1895. évi julius hó 1-től 250 frt, azaz kétszázötven frt évi fizetés, 60 frt lakbér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogositó hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolványnyal ellátott kiszolgált katonai altisztek az ily állások betöltésénél elsőbbséggel birván, felhivjuk azon altiszteket, kik az 1873. évi II. t.-cz. értelmében jogosultsággal birnak és pályázni óhajtanak, hogy emlitett igazolványnyal felszerelt folyamodványukat — melyben a vasuti szolgálatra képesitő, 35 évet meg nem haladó koron, ép egészséges testalkaton kivül a magyar nyelv szóval és irásban való birása, a számolás elemeiben való jártasság, valamint a magyar honpolgárság kellően igazolandó — következő czim alatt: »A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon. Pályázat irodaszolgai állásra« boritékba zárva legkésőbb **1895. évi márczius hó 1-ig** terjeszszék be; minthogy az ezen napon tul beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A kérvényre 50 kr. bélyeggel még el nem látott mellékleteire pedig egyenként 15 kr-os okmánybélyeg teendő.

Aradon, 1894. deczember 24-én.

Az üzletvezetőség.

„Aradi Nyomdarészvénytársaság" könyvnyomdája.